

SŁOWO

Wilno, Piątek 20-go marca 1925

Redakcja i administracja Ad Biskupieckiego 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

RENOMERKATA miesięczna z bezpłatnym - niedzielnym „Dodatkim Ilustrowanym”, wynosi 8 zł. 50 gr., z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. za granicę 7 zł. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Czeskiej Nr. 80.239.
W sprzedaży detalicznej cono pojedynczego Nr. 15 gr., w niedzielę wraz z „Dodatkim Ilustrowanym” 25 gr.

CENA OGŁOSZEŃ. Wiersz milimetrów i jednosłupowy na str. 2-jej 18 30 groszy za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub ogłoszenia 40 groszy. Matrymonjalne 20 groszy. W N-rach świątecznych i na prowincji o 25 proc. drożej.

O niezbitym argumencie.

Feljetonista polityczny Kurjera mi, z argumentami nie do odparcia poświęcił młodzieży monarchistycznej. W ostatnim z nich podaje niekompletną trojkę listę monarchów, warjatów, dziwaków i alkoholików, utrzymując że cytowanie dobrych monarchów jest argumentem tej samej wartości co przypominanie różnych potworów na tronie.

Niewątpliwie p. Wiad ma słuszną wyłapywanie na kartach historii poszczególnych osobistości nie, może być uważane za argument. Zawsze za najpoważniejszy argument republikański uważałem pogląd, że wybrany prezydent musi być człowiekiem wybitnym, gdyż inaczej nikt by na niego nie głosował, natomiast o osobie monarchy decyduje przypadek urodzenia.

Jest to moim skromnym zdaniem nie tylko najpoważniejszy, ale i jedyny argument republikański. Wszystkie inne wymagania współczesnych ustrojów parlamentarnych składają się na ekspertyzę naukową w kierunku żądania monarchy, a nie prezydenta. Takie względy jak stałość i ciągłość urzędu Naczelnika Państwa, jego poza i ponadpartyjność, konieczność pewnego majestatu, którego nimbu, która tak silnie jest u nas akcentowana właśnie przez ultra republikańską prasę itd. — składają się na zdaniem moim każde obiektywne zdanie przeciw wyborom człowieka partii przez partje na kilkoletnie piastowanie najwyższego symbolu państwa.

Operowanie historią „na wyrwyki” oczywiście nie prowadzi do celu. Ale kumulowanie dowodów historycznych w jedną całość i zestawienie ich z sobą — jest chyba argumentem i to nawet argumentem poważnym, jeśli kto woli, argumentem racjonalistycznym.

Doświadczenia z czasów zbyt odległych: średniowiecza, starożytności, renesansu i t. d. może istotnie trudno dać się zdyskontować w charakterze współczesnego argumentu politycznego. Ale może kiedyś p. Wiad w swych codziennych rozmyśleniach feljetonowo-politycznych zestawia łaskawie listę prezydentów republiki francuskiej od r. 1870 po r. 1914-tych ze współczesnymi im monarchami europejskimi. Takie zestawienie, to nie „wyrwyki historyczne” to argument polityczny pełnego waloru.

Boję się w pamięci z dużym erudyta wypowiedzieć własny pogląd na historię ostatniej doby. Zdaje mi się jednak, że najwybitniejszym prezydentem tego okresu był we Francji p. Raymond Poincaré, król i najwybitniejszym angielski Edward VII. Indywidualność tego ostatniego, a zwłaszcza jego praca na stanowisku naczelnika państwa dała o wiele więcej Anglii i antyniemieckiej koalicji, aniżeli dla Francji indywidualność i praca p. Poincarégo.

Jeżeli podsumujemy wszystkich prezydentów Francji i zestawimy z podsumowaniem wszystkich monarchów Europy okresu 1870—1914 to wypadnie nam stwierdzić, że wybrańcy parlamentu francuskiego jako grono osób usiępują co do zdolności i zalet osobistych, a zwłaszcza co do pożytku państwowego, wybrańcom losu, wybrańcom ślepego wypadku urodzenia.

Dość często tak jest z argumentami niekalanie—racjonalistycznymi.

Stan oblężenia w Mińsku.

Z pogranicza sowieckiego donoszą: Ze względu na naprężoną sytuację w związku z szerzącą się akcją kontrrewolucyjną na terenie Białorusi sowieckiej Centralny Komitet Wykonawczy B. S. S. R. ogłosił w Mińsku częściowy stan oblężenia.

Mieszkańcom bez przepustek nie wolno ukazywać się na ulicach miasta po godzinie 8-mej wieczorem.

Szczegóły rozruchów w Petersburgu.

Z Rygi donoszą: Dziennik fiński „Waba Maja” donosi o dalszych szczegółach rozruchów w Petersburgu. Według informacji osób przybyłych z Narwy przed paru dniami, przyczyną zaburzeń jest głód.

Już w ubiegłą środę w Petersburgu dawał się odczuwać brak chleba. Na wiecach, które miały niezwykły burzliwy charakter, domagano się niewywożenia z miasta magazynowanych zapasów zboża i mięsa.

Wiece i wygłoszenia na nich przemówienia spowodowały szereg aresztów w sferach robotniczych. Były wypadki krwawych starć pomiędzy agentami GPU a robotnikami. Liczba rannych jest dość znaczna.

Położenie w Petersburgu jest nadal krytyczne i nie wykluczone są nowe zaburzenia, które, jak się obawiają władze sowieckie, mogą przybrać żywiołowe rozmiary. Pod magazynami rządowymi nadal tworzą się szajskie ogniska wyczekujących mieszkańców na racje żywnościowe. Stan ten wytworza ogromne niezadowolenie ludności, która je coraz otwarciej zaczyna objawiać.

Jeszcze jedna klęska żywiołowa

Straszny cyklon w Ameryce Środkowej.

NOWY YORK, 19. III. Pat. „United Press” donosi z Nowego Yorku, że największa od lat 14 katastrofa cyklonu, która nawiedziła Amerykę Środkową, Zachodnią i Północną poślagnęła za sobą według wczorajszych doniesień przeszło 600 ofiar w życiu ludzkim.

Miasteczko Westfrankfort w stanie Illinois liczące 18 tysięcy mieszkańców zostało zniszczone do połowy. Cały szereg domów jest zrównanych z ziemią.

Najwięcej ucierpiał Stany Missisipi, Indiana i Illinois. Ogrom katastrofy narazie nie da się ustalić. Połączenia telegraficzne i telefoniczne zostały przerwane. 20 innych miast i wsi zniszczonych zostało szalejącym cyklonem i potarami. Około 200 dzieci straciło życie podczas zawałenia się budynku szkolnego w czasie nauki.

LONDYN, 19. III. Według informacji otrzymanych z Chicago liczba ofiar ostatniego orkanu przekracza 950 zabitych i 2600 rannych. Orkan pochłonił wielkie zniszczenia na całej przestrzeni pomiędzy Annapolis w stanie Missouri a Princeton w stanie Indiana.

Komunikacja telegraficzna, telefoniczna i kolejowa jest całkowicie zdezerorganizowana. Strat materialnych narazie obliczyć nie można, są one jednak bardzo znaczne.

Oddziały wojskowe oraz kilkadziesiąt pociągów Czerwonego Krzyża zostało wysłane na miejsce katastrofy. W kilku pomniejszych miasteczkach większość budynków została zniszczona.

Zatarg graniczny z Litwą.

Dnia 15 b. m. Delegatura Rządu w Wilnie zaalarmowana została przez Starostę Wileński-Trockiego, iż na odcinku 4 kompanii Policji Granicznej w miejscowości Podgaje, gminy Mejszagolskiej, litewska straż graniczna wtrętnęła na terytorium polskie przystępując do wycięcia i wywożenia państwowego lasu. Jednocześnie zauważono na tym odcinku gromadzenie znaczniejszych sił litewskich. Zarządzeniem p. Delegata Rządu został delegowany na miejsce zastępca starosty p. Łukaszewicz w celu porozumienia z komendantem straży litewskiej i spowodowania niezwłocznego przerwania wycięcia lasu oraz wycięcia straży litewskiej na własny teren.

Po przybyciu do miejscowości Podgaje p. Łukaszewicz stwierdził obecność na naszym terenie znacznie większego oddziału straży litewskiej w sile około 100 ludzi uzbrojonego w karabiny maszynowe. W rozmowie z p. Łukaszewiczem komendant litewskiego oddziału kategorycznie oświadczył, że zajętego terenu nie opuści, i że ma rozkaz swej zwierzchności użycia broni. Niezwłocznie aroganckie zachowanie się wzmiankowanego dowódcy zakrawało na wyraźną prowokację.

Wysunięta przez p. Łukaszewicza propozycja co do powierzenia zbadania sprawy obustronnej komisji została przez stronę litewską odrzucona.

Wobec tego rodzaju postawy komendanta oddziału litewskiego 4 kompanii naszej policji granicznej wzmocniona została przez dodatkowy oddział policji w sile 40 ludzi.

Dnia 17 marca r. b. zrana obecny na miejscu zastępca starosty

p. Łukaszewicz zarządził wzmocnioną obsadę bezprawnie zajętego przez straż litewską odcinka. Przy obsadzeniu zostali przytrzymani na naszym terenie trzy funkcjonariusze straży litewskiej, reszta zaś oddziału litewskiego wycofała się na teren własny. Po dokonaniu obsady przez naszą policję, komendant straży litewskiej wyraził gotowość spowodowania przyjazdu na miejsce naczelnika powiatu Wilkomierskiego dla polubownego załatwienia zajścia. Przyjmując powyższe oświadczenie do wiadomości p. Łukaszewicz zarządził zwolnienie zatrzymanych funkcjonariuszy litewskiej straży granicznej. Teżoż dnia o godz. 16 min. 20 przybył na omawiany odcinek graniczny naczelnik powiatu Wilkomierskiego, który łącznie z p. Łukaszewiczem dokonał oględzin terenu i stwierdziwszy, że wyznaczona uprzednio linia patrolowa pozostawia zakwestjonowany przez straż litewską teren po stronie polskiej, wydał zarządzenie granicznym władzom litewskim co do ścisłego przestrzegania tej linii. Bezpośrednio po tem został odwrotny oddział policyjny przystany dla wzmocnienia naszej kompanii granicznej. W ten sposób całe zajście, wywołane bezprawiem wtrągnięciem oddziału litewskiego na nasz teren, zostało zlikwidowane.

Dodać przytem należy, że przed kilku miesiącami ze strony litewskiej straży granicznej czynione były również próby rabania lasu znajdującego się na omawianym wyżej odcinku granicznym. Wówczas jednak na skutek protestu naszej państwowej straży leśnej, oraz organów administracji straż litewska zaniechała wycięcia.

(PAT).

SEJM I RZĄD.

Uzgodnienie poglądów p. Thugutta i premiera Grabskiego.

WARSZAWA, 19.3. (Pat). Prasie zakomunikowano dziś północjanie: Pan Prezes Rady Ministrów odbył dziś popołudniu dłuższą konferencję z p. ministrem Thuguttem w związku z projektem powołania przy Radzie Ministrów komitetu do spraw województw wschodnich, na której to konferencji nastąpiło zasadnicze uzgodnienie poglądów. Bliższe szczegóły organizacyjne i wykonawcze zostaną wypracowane i ogłoszone w dniach najbliższych.

Obrazy Wyzwolenia.

WARSZAWA, 19.3. (tel. wł. Słowa) Dziś po południu odbyły się dalsze obrady Wyzwolenia. Zadany rezolucji nie powzięto. Jutro ma się odbyć decydujące posiedzenie.

Komisarz budowlany.

WARSZAWA, 19.3. (tel. wł. Słowa) Dla ujęcia całości zagadnień budowlanych przy Komitecie ekonomicznym Rady Ministrów zostanie w najbliższym czasie utworzony urząd komisarza budowlanego.

Organizacja najwyższych władz wojskowych.

Sejmowa Komisja wojskowa obradowała w dalszym ciągu nad ustawą o organizacji naczelnych władz obrony państwa, mianowicie nad rozdziałem III dotyczącym Rady Obrony Państwa. Referent pos. Stefan Dąbrowski przedstawiał konieczność istnienia Rady Obrony Państwa i Sekretariatu Generalnego jako ciała doradczych i technicznych, których opinia będzie podstawą do decyzji rządu. Uchwały Rady Obrony Państwa nie mogą być dla rządu obowiązujące, gdyż ostatecznie zawsze decyduje Rada Ministrów. Dalszy ciąg dyskusji odłożono do następnego posiedzenia.

Z komisji rolnej.

Sejmowa komisja reform rolnych rozpatrywała wniosek dotyczący nowelizacji i wznowienia działania ustawy z dnia 17 grudnia 1920 roku o przejmowaniu ziemi na rzecz państwa na cele osadnictwa wojskowego i reformy rolnej. Po dłuższej dyskusji przyjęty został wniosek pos. Kwapińskiego (PPS) w myśl którego odroczone rozpatrywanie wszystkich propozycji, aż do czasu uchwalenia ustawy o reformie rolnej.

Koszt utrzymania policji.

Sejmowa komisja administracyjna przyjęła w drugim czytaniu projekt ustawy dotyczący przełożenia na Skarb Państwa kosztów utrzymania policji państwowej obecnie w 25 proc. opłacanych przez samorządy miejskie i wiejskie. W związku z tem przyjęto rezolucję pos. Kozłowski (ZLN) wywołującą rząd do przedłożenia komisji szczegółowych propozycji dotyczących źródeł dochodowych dla skarbu państwa na pokrycie powyższych wydatków.

Obrady Sejmu.

Posiedzenie Izby Poselskiej.

Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu po załatwieniu w pierwszym czytaniu szeregu ustaw, a w tej liczbie ustawy o granicach państwa, po odrzuceniu wniosku klubów białoruskiego i ukraińskiego o przejęcie do porządku dziennego nad powyższą ustawą, przystąpiono do rozprawy nad nowelą do ustawy o scieżaniu gruntów. W dyskusji szczegółowej przemawiali posłowie Kawecki (ZLN) Maksymilian Mailnowski (Wyzw.) Sanojca (Wyzw.) i Żebrowski (ZLN) poczem dalszą dyskusję odroczone. Na tem obrady przerwano. Następnego posiedzenie jutro w piątek o godz. 1 po południu.

Z k r a j u.

Reorganizacja podziału administracyjnego województwa Nowogródzkiego.

W dzisiejszym artykule chcę omówić bardzo ważną sprawę mającą wielkie znaczenie nie tylko dla administracji Kresów wschodnich, ale także i dla ludności miejscowej, mianowicie sprawę reorganizacji podziału administracyjnego Województwa Nowogródzkiego, załatwienie której nie tylko przyczyni się do wzmożenia się sprężystości naszych władz administracyjnych, ale równocześnie usunie jedną z tutejszych bolączek, wywołujących wielkie niezadowolenie u ludności.

Niedawno Wojewoda Nowogródzki Gen. Dyw. M. Januszajtis przedłożył Ministerstwu Spraw Wewnętrznych projekt regulujący nie tylko zewnętrzne granice Województwa Nowogródzkiego, ale także reorganizację wewnętrzną podziału administracyjnego Województwa. Projekt ten przedstawia się w następujący sposób:

Zaczniemy najpierw od wewnętrznej regulacji granic Województwa Nowogródzkiego; w myśl tego projektu powiat Koszowski z Województwa Poleskiego jak również gmina Zaostrowieże pow. Lubińskiego powinny wejść w skład Województwa Nowogródzkiego. Co się tyczy gminy Zaostrowieże to gmina ta od miasta pow. Lubińskiego oddalona jest o przeszło 75 km., podczas gdy odległość do miasta pow. w Województwie Nowogródzkim, Nieświeża wynosi tylko 35 km.

Granica pomiędzy Województwem Nowogródzkim a Wileńskim również musi ulec zmianie w rejonie gmin Polocznoskiej pow. Wołyńskiego i Rakowskiej pow. Stołpeckiego, przez przydzielenie obu tych gmin do Województwa Wileńskiego. W rejonie gminy Bieniakonie granica pomiędzy obu Województwami musi być wyrównana drogą wzajemnych drobnych terytorjalnych ustępstw.

Po zewnętrznej uregulowaniu granic Województwa Nowogródzkiego projekt przedłożony Ministerstwu Spraw Wewnętrznych zajmuje się reorganizacją wewnętrzną podziału administracyjnego poszczególnych Starostw. Obecny podział administracyjny przedstawia się w danej chwili bardzo wadliwie, a to z powodu zbyt wielkich odległości poszczególnych gmin od Starostw. Przy obecnym podziale niektóre gminy mają trzy razy większą odległość do swego właściwego miasta powiatowego, aniżeli do najbliższej siedziby sąsiedniego Starostwa:

Brak miejsca nie pozwala nam na szczegółowe przedstawienie projektowanych zmian, podamy tutaj tylko jak będą przedstawiały się powiaty Województwa Nowogródzkiego po ewentualnym dokonaniu proponowanych zmian terytorjalnych:

Starostwo Wołyńskie składać się będzie z 11-tu gmin a mianowicie: Traby, Juraciszki, Bakszty,

Wiszniew, Naliboki, Wołożyn, Za brzezie, Ługomowicze, Pierszaje, Iwieniec i Wołma. Powierzchnia powiatu 219,822 ha.

Starostwo Stołpeckie składać się będzie z 8-tu gmin: Darawno, Rubieżewicze, Stołpeca, Nowy-Swierżeń, Zasule, Jeremiecze, Mir, Zuchowicze. Powierzchnia powiatu 149,727 ha.

Starostwo Nieświeżskie składać się będzie z 2-eh gmin miejskich Nieświeża i Klecka i 9-tu gmin wiejskich: Howezna, Horodziej, Snów, Lisuny, Łań, Kleck, Siniawka, Hryciewiczze, Zaostrowicze. Powierzchnia powiatu 143,161 ha.

Starostwo Baranowieckie składać się będzie z m. Baranowicz i 18-tu gmin wiejskich: Motczadź, Horodyszczce, Nowa-Mysz, Stołowicze, Jastrząb, Ostrow, Krzywoszyn, Niedźwiedzicze, Lachowicze, Darawo, Dobromyśl, Polocneczka, Czernichowo. Powierzchnia powiatu 224,575 ha.

Starostwo Sionimskie składać się będzie z m. Sionima i 13-tu gmin wiejskich: Byteń, Zyrówicze, Marjino, Darawno, Dereczyn, Kostrowicze, Sława-Wieś, Kuryłowicze, Miłowicze, Czemyry, Szydłowicze, Rohotna, Kozłowszczyzna. Powierzchnia powiatu 196,093 ha.

Starostwo Nowogródzkie składać się będzie z m. Nowogródka i 12-tu gmin wiejskich: Wsielub, Lubcza, Niechlewicze, Szczorzy, Kerelecz, Koszelewo, Rajce, Poczapowo, Cyryń, Horodeczno, Dworzec, Zdziedziel. Powierzchnia powiatu 138,867 ha.

Projekt przewiduje utworzenie ze starostwa Lidzkiego oraz z pozostałych gmin dwóch jednostek administracyjnych a mianowicie powiatu Lidzkiego i powiatu Szczuczynskiego. Według tego projektu do Starostwa Lidzkiego weszłoby m. Lida i 15 gmin wiejskich: Sobotańki, Iwje, Lipniński, Siedliszcze, Elszyski, Dokudowo, Honczary, Bieleca, Tarnowo, Myto, Raduń, Aleksandrowo, Bieniakonie, Zyrmuny, Lida. Powierzchnia powiatu 224,133 ha.

Do starostwa Szczuczynskiego weszłoby 13 gmin: Mosty, Kamionka (obsz. z województwa Białostockiego), Sobakińce, Zabiół, Wasiliszki, Nowy-Dwór, Ostryna, Dzielombrów, Szczuczyn, Lebloda, Żołdek, Różanka, Orla.

Uwzględniając ewentualne trudności jakieby mogły zajść u władz centralnych przy wprowadzaniu w życie powyższego projektu podziału administracyjnego, przewidziane są dwie fazy przy wykonaniu go. W pierwszej fazie musi być najpierw uregulowana zewnętrzna granica Województwa w stosunku do Województwa Poleskiego, Białostockiego i Wileńskiego, a następnie przeprowadzenie wewnętrznego podziału w stosunku do poszczególnych powiatów, jednakże bez konieczności natychmiastowego tworzenia powiatu Szczuczynskiego, co mogłoby być dokonane

w drugiej fazie wprowadzenia w życie reorganizacji administracyjnej.

Tak się przedstawia w głównych zarysach projekt przedstawiony Ministerstwu Spraw Wewnętrznych a urzeczywistnienie go w najbliższej przyszłości wyda jaknajbardziej korzystniejsze rezultaty. Natychmiastowe wprowadzenie go w życie przyczyni się w pierwszym rzędzie do uregulowania i uporządkowania administracji we wszystkich jej dziedzinach, ułatwiając pp. Starostom bezpośredni nadzór nad jej funkcjonowaniem.

Względy bezpieczeństwa odgrają tutaj również decydującą rolę, bo łatwiej dopilnować go w gminie odległej od Starostwa o 30 km. aniżeli o 75. Wójt lub też posterunek policji znajdujący się w tak wielkiej odległości od Starostwa t. j. od swojej bezpośredniej przełożonej władzy czuje się bardzo samodzielny i łatwiej dopuści się nadużycia z tej władzy aniżeli mając ją pod samym bokiem. A teraz wybrałszy rolnika, dla którego powiat jest niejako ośrodkiem oo-

Sun - Yat - San.

Przed paru dniami depesze doniosły o powtórnej śmierci Sun-Yat-Sena. Tym razem, jak można przypuszczać z tonu żałobnych mów dygnitarzy sowieckich, których zmarły był wiernym sojusznikiem przy bolszewizowaniu Chin śmierć nie jest symulowana, a nastąpiła faktycznie.

Przyjaciele sowieccy postarali się szeroko ogłosić testament chińskiego rewolucjonisty. Kto wie czy w stylizacji tego aktu niema pióra Karachana, pośia sowieckiego w Pekinie. Dr. Sun-Yat-San jak wiadomo poleca w nim partji Hombindan, której był twórcą i wodzem, walczyć nadal o ideały rewolucyjne wspólnie z bolszewikami, którzy jedni ze wszystkich narodów i państw świata pragną dobra ludu chińskiego. Partja Hamindan według wskazań swego wodza ma zwołać w najbliższym czasie kongres, na którym zostaną wysunięte postulaty zniesienia wszystkich ustaw sprzecznych z powszechnym równouprawnieniem.

Pierwsza symulowana śmierć Sun-Yat-Sena była z jego strony manewrem politycznym. Zainscenizowanie tego przyszło z wielką łatwością, ponieważ był on oddawna chory i już dogorywał.

Sowiety utracili w Dr. Sun-Yat-Senie oddanego sobie agenta w ich akcji bolszewizowania wschodu. Był on zwłaszcza popularny w południowych prowincjach Chin. Jego nacjonalizm nie był niebezpieczny dla Rosji. Według słów Zinowjewa Sun-Yat-San jako nacjonalista był sojusznikiem proletariatu, kiedy zmarły prezydent Rzeczy niemieckiej Ebert był służką burżuazji. W intrygach sowieckich na Dalekim Wschodzie w ostatnich miesiącach wódz Hamindanu odegrał niemałą

rołę. Współdziałał on zawsze ściśle z Karachanem, którego teraz osierocił. Stąd żaloba i żal zrozumiały dygnitarzy zagraniczej polityki moskiewskiej i Kominternu.

Na wieść o zgonie Sun-Yat-Sena sypnęły się depesze kondolencyjne Zinowjewa, Stalina i innych. Na pogrzeb, który odbędzie się w Nankinie sekcja Dalekiego Wschodu Kominternu wysyła delegację z wieńcem. Przy tej żałobnej okazji choź bolszewicy jeszcze raz zamienistawili swą „bezinteresowność“ i „uczucia“ dla Chin.

W uzasadnieniu potrzeby wydawania przez rząd tygodnika artystycznego w Wilnie, któregośmy w liście prof. Cywińskiego drukowali na własnych szpaltach, powiedziane było, że przez zwałczanie „złubnego“ wpływu Władomości Literackich“ tygodnik ten będzie miał zadania spoczywające wileńskiemu, bądźle ogąskował życie kulturalne Wileńszczan.

Co do „złubnego“ wpływu Władomości Literackich“ i konieczności pomocy rządowej do zwalczania tego wpływu zważać przy pomocy tegoż samego p. Juliana Tuwima, który podobno pracuje także w „Władomościach Literackich“—to sąd o ten ustępujemy osobom bardziej od nas w sprawach literackich kompetentnym. Natomiast „wileńskość“ projektowanego tygodnika gruntownie oświećla ogłoszenie w warszawskim miesięczniku „Muzyka“.

Oto na 19 nazwisk ogłoszonych współpracowników „Tygodnika Wileńskiego“ dwa tylko nazwiska, literalnie dwa nazwiska, są związane z Wilnem. Niema tam nawet osób bardzo z anych na literackiej atwie jak np. pani Helony Romer-Ochenkowskiej, natomiast są tacy znawcy naszego kraju jak Marja Jehanne Wielopolska, Julian Tuwim, Emil Zagadłowicz, Jan Lorentowicz.

Nie kwestjonujemy wysokiej wartości tych piór, ale co tu ma „wileńskość“ do czynienia.

Listy zastawne Państwowego Banku Rolnego.

Państwowy Bank Rolny podaje do wiadomości, iż uruchamiając Wydział Kredytu Długoterminowego, rozpoczyna przyjmowanie zgłoszeń o udzielenie pożyczek amortyzacyjnych nabywcom gruntów w drodze parcelacji.

Pożyczki te, spłacane ratami półrocznymi, będą wydawane na lat 10, 20 lub 30 w 8 proc. listach zastawnych Banku, opiewających na złoto w złocie.

Listy Państwowego Banku Rolnego, względnie zastępujące je czasowo zobowiązania imienne, przyjmowane będą na mocy Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 lutego 1925 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 22 1925 poz. 156) przez Skarb Państwa od płatników podatku majątkowego na pokrycie tegoż podatku po kursie 80 za 100. Również na podstawie zaświadczeń Banku odraczany będzie przez właścicieli władze podatkowe I-iej instancji termin płatności podatku majątkowego w wypadkach sprzedaży Państwowemu Bankowi Rolnemu lub parcelacji przy pomocy Banku nieruchomości ziemskiej w związku z podatkiem majątkowym.

Państwowy Bank Rolny udzielać będzie pożyczek długoterminowych w listach zastawnych: a) na kupno działek gruntu, pochodzących z parcelacji, prowadzonej bądź to przez Bank z majątków własnych, lub powierzonych Bankowi w komita, bądź też przez właścicieli majątków ziemskich, lub instytucje upoważniona do parcelacji, b) na zapłacenie za nabyte już gospodarstwa reszaty ceny sprzedażnej.

Pożyczki udzielane będą do wysokości 2/3 szacunku, ustalonego przez Bank i winny być zabezpieczone zasadniczo na pierwszym miejscu hipoteki.

Ubiegający się o kredyt długoterminowy winni zwrócić się do Państwowego Banku Rolnego (Warszawa, ul. Traugutta Nr. 11) piśmiennie, ewentualnie osobiście celem otrzymania bliższych informacji.

PRO PATRIA

organ niezależnych, jedyny w Polsce tygodnik o zasadach monarchicznych i faszystowskich. Propaguje, rozpatruje wyjątkowo myśli europejskiej, dążącej do wydobycia narodów z nędzy moralnej i materialnej.

Warszawa, ul. Traugutta Nr. 3
tel. 40—39.

P. K. O. Nr. 8801—pren. zł. 3 kwartalnie.

Popierajcie L.O.P.P.

Jak zginął Konarski.

Dr. M. Łowicki: „Duch Akademii Wileńskiej“. Pamiętnik ucznia Wileńskiej Akademii Medyczo-Chirurgicznej. Wydat i dokumentami archiwalnymi uzupełnił Wacław Gizbert-Studnicki, Tomik drugi wydawnictwa „Wileńskie źródła archiwalne“. Wilno, 1925. Skład gł. w księgarni Naukowej Polki.

... Po roku 1831-szym wybór inteligencji i tężyny polskiej skupiony był na obczyźnie. Zanikły w kraju woły duch polski wraz tam pełną siłą. Mickiewicz, Słowacki, Krasiński otoczeni rojem pomniejszych poetów jak Gorczyński, Witwicki, Zaleski, Goszczyński, dalej Lelewel na czele całego zastępu dziejopisów, dalej Mochnacki, Worcell, Haltman, pisarze znakomici, kształtowali nie tylko myśl polską narodową, lecz i narodową polską polityczną, co miało aż w legionach Piłsudskiego drgnąć jednym z najprawdopodobniejszych swoich odruchów.

Już w początkach 1833 go garść oficerów i żołnierzy polskich, którzy zagranicą weszli do związków „węglarzy“ (carbonari) utworzyła spisek dla wywołania w Królestwie Polskim nowego powstania. Kilku dziesięciu tych spiskowców z Józefem Zaliwskim na czele przedostało się do kraju i rozpoczęło partyzantkę ogłaszając — uwłaszenie

chłopów. Pochwytno ich wszystkich... nieszczytnych „węglarzy“ naszych... powywieziano, porozstrzelano. Lecz nie odstraszyło to bynajmniej żywych temperamentów od podziemnej, spiskowej, powstaniowej roboty.

Zawiązywały się raz po raz — w samym kraju — podsypane przez emisjarzów z zagranicy, tajne stowarzyszenia. Należała do nich młodzież ze wszystkich sfer, z ziemiństwa szlacheckiego, z inteligencji zawodowej, rzemieślnicza. Hasło: Wyzwolenie Ojczyzny! — jednożyło wszystkie strony. Przeważnie owe konspiracje były przez władze rosyjskie wykrywane i tępięone bez miłosierdzia.

Największe zdawało się mieć — na razie — szansę powodzenia Stowarzyszenie Ludu Polskiego utworzone w Galicji, na emigracji, przez Seweryna Goszczyńskiego i byłego oficera Szymona Konarskiego. Związek udało się rozciągnąć na wszystkie dzielnice b. Rzeczypospolitej, nie wyłączając Litwy. Należało do związku Elkuszet sprzyśniętych, polskich „węglarzy“. *)

*) Dawano to przeważnie jeżozoch gwelfom średniowiecznym w ich walkach z gibelinami. Carbonarizm ożył w pierwszych latach XIX-go wieku i początywny był za organizację masońską. Między 1820 a 1830-tym francuscy „węglarze“, ze związkami swymi Chevaliers de la Liberte na czele, odmynowywali ustanie tron Burbonów. Późno było carbonarich we Włoszech i w Hiszpanii; „węglarzem“ podobno był w Niemczech Karol Sand.

Sam Konarski, niestrudzony emisjarz „węglarskiego“ stowarzyszenia „Młoda Polska“ na emigracji **) działał w ciągu trzech lat na Włochy i na Litwie organizując spiski — aż został ujęty i rozstrzelany w Wilnie w 1839-tym roku.

*

Tak mniej więcej wygląda w lapidarnym ujęciu Historji epoka naszych konspiracji i ofiar i mak i udreki duchowej bezpośrednio po kapitulacji Warszawy na poranku 8-go września 1831-go. Tak przez dłuższy zawsze jeszcze czas krwawiła się rana...

Historje zaś, jak wiadomo, rozświetlają, dopełniają, wycieniają (czasem grubo modyfikują) dokumenty, przyczynki, szczegółowe, gólkki. Jedną z takich latek przesyłających mgły wcale już odległych od nas czasów są „wileńskie źródła archiwalne“, których już jeden specimen otrzymaliśmy rok temu z ręki niestrudzonego archiwisty naszego p. Wacława Gizbert-Studnickiego („Rok 1831-ci. Wyroki śmierci“) a których oto leży przed nami część nowa.

Jest to pamiętnik — obejmujący w notatkowym ujęciu jakby zarys konspiracyjnej akcji tu w Wilnie, nurtującej między rokiem 1831 a 1839-tym ówczesną wileńską Akademię Medyczo-Chirurgiczną. Pamiętnik był już w r. 1909-tym ogłoszony w notatkowym ujęciu jakby zarys konspiracyjnej akcji tu w Wilnie, nurtującej między rokiem 1831 a 1839-tym ówczesną wileńską Akademię Medyczo-Chirurgiczną. Pamiętnik był już w r. 1909-tym ogłoszony

**) J. Grabiec: „Dzieje porozbrojone Narodu Polskiego“ Warszawa 1916. str. 155.

padł wyrok. Natychmiast kilkanastu akademików wywieziono na Kaukaz a skazanych „w wieczne soldaty“ Sawicza, Rapczyńskiego i Zahorskiego do Rosji gdzieś środkowej.

Kiedy wyprowadzono Rapczyńskiego z Bazylijańskiego klasztoru — notuje pamiętnikarz — wszyscy drażkarze nie mogąc inaczej pokazać swego dobrego serca i szacunku, stanęli rzędem z czapkami pod pachą, z żalem na licach przeprowadzając skazańca oczami.

Wzruszające do głębi były sceny żegnania się mieta i Akademiji z deportowanym. Wleku nawet żołnierzy miało łzy w oczach. A zbliżając się dzień egzekucji skazanych na śmierć, Prezydent Akademiji, — jak go pamiętnikarz tytułuje — zwołał wczesnym rankiem uczniów do auli i „po ojcowsku, wylewając łzy krokodyli“ przestrzegając aby nie szli asystować przy traceniu Konarskiego. Nie pomogły nie zabiegły. Większa część uczniów stawiała się pożegnać odchodzącego w zaświaty kolegę. A tłumy ludu zaległy ulicę.

Dnia 15 lutego 1839-go o jedenastej rano jechał na plac kaźni Szymon Konarski w sankach z księdzem kalwińskim, jako że sam kalwinem był. Na głowie miał czapkę błękitną. Między straż więzienną rozdął był wszystkie posiadane pieniądze.

Rzecz prawie nieprawdopodobna, lecz pamiętnikarz nie wspomina ani jednym słowem: gdzie mianowicie rozstrzelano Konarskiego. Piszę tyl-

Baldwin o strefie kolońskiej.

LONDYN, 19. III. (Pat). Podczas dzisiejszego posiedzenia Izby Gmin Baldwin oświadczył, że sprawa ewakuacji strefy kolońskiej nie jest jeszcze ostatecznie przesądzona.

W chwili obecnej raport międzyrządowej wojskowej komisji kontrolnej jest rozpatrywany przez rządy sprzymierzone i na zasadzie powyższego raportu będą sformułowane żądania domagające się od rządu niemieckiego dotrzymania swych zobowiązań w dziedzinie rozbrojenia.

Baldwin zaznaczył wyraźnie, że kwestia ewakuacji strefy kolońskiej nie ma żadnej styczności z problemem bezpieczeństwa Francji, który był omawiany podczas ostatnich narad w Genewie i Paryżu.

Kolej wschodnio-chińska w rękach bolszewików

Z Rygi donoszą: Rząd chiński ratyfikował umowę pomiędzy ZSSR a Mandżurami, t. j. rządem Tsang-Tao-Lina w sprawie przejęcia przez Sowietów administracji wschodnio-chińskiej kolei.

Marx podaje się do dymisji.

BERLIN, 19. III. (Pat). Pruski prezydent ministrów Marx ma złożyć dymisję gabinetu, poczem nastąpią wybory nowego prezesa ministrów.

Nad Bałtykiem.

Epilog Ost marek na Litwie.

„Lietuva“ umieszcza następującą wzmiankę. Krąży pogłoski, że i w chwili obecnej znajdują się jeszcze tacy ludzie, którzy nie tracą nadziei „wzbogacić się na pozabawionych wszelkiej wartości Ost-Markach.“ „Głupcy ci mają zamiar wykupić je u mieszkańców Litwy a potem drogą sądową, lub innym jakim sposobem osiągnąć całą ich wartość nominalną od rządu litewskiego. Mowa tu o t. zw. „genjalnych spekulantach.“ Lecz nie należy

zapominać, dodać „Lietuva“, że papierowe „Ost-Marki“ były wypuszczone przez Niemcy, nie zaś Litwę i litwalski rząd w żadnym mierze nie odpowiada za te pieniądze. Jeżeli można było byściągnąć za nie całkowite odszkodowanie, to chyba od rządu niemieckiego, lub od tego banku niemieckiego, który uzyskał pozwolenie na emisję „ost-marek“.

Pożyczka amerykańska dla Finlandji.

HELSINGFORS, 19. III. (Pat). Bank fiński podpisał w dniu wczorajszym w Londynie z bankami amerykańskimi układ w sprawie udzielenia temu bankowi kredytów w wysokości przeszło 10 milionów dolarów. Okres amortyzacyjny ustalono na lat 25, oprocentowanie na 7 proc. Przez pierwsze pięć lat nie będą płatne żadne raty amortyzacyjne.

Bezrobocie w Finlandji.

Wobec tego, iż bezrobocie w Finlandji zaczyna nabierać zagrażającego charakteru, rząd wystąpił do sejmiku z prośbą o kredyty w sumie 3.000.000 Fmk. które mają być obrócone na przeprowadzenie pewnych robót państwowych, przy których będą zatrudnieni bezrobotni.

Referma sądownictwa.

Specjalna komisja rządowa, pracująca od wiosny od r. z. pod przewodnictwem wybitnego prawnika, członka trybunału najwyższego Sopanen, zakończyła opracowywanie projektu całkowitej reformy sądownictwa fińskiego. Projekt zostanie przekazany sejmowi.

Dymisja gabinetu fińskiego.

HELSINGFORS, 19. III. (Pat). Podczas wczorajszych obrad parlamentarnych odrzucono większością głosów propozycję poprawki w prawie wyborczym, które rząd wniósł stawiając przytem kwestję zaufania. Przeciwno propozycjom rządowym głosowało 112 posłów przedstawicieli stronnictwa agrarnego, socjalistów i kilku członków partji koalicyjnej. Za poprawkami głosowało 65 posłów.

HELSINGFORS, 19. III. (Pat). Gabinet wczoraj przedstawił republiki prośbę o dymisję.

TELEGRAMY.

Bójka w senacie amerykańskim.

WASZYNGTON, 19. III. (Pat). „Telegraphen Company“ donosi, że na ostatnim posiedzeniu senatu doszło do burzliwych scen, które omaloby nie zakończyły się bójką. Sen. Conzens zarzucił sen. Ernestowi z Kentucky, że w charakterze członka komisji śledczej pełni służbę wywiadowczą na rzecz sekretarza stanu Mellena i dostarcza mu sprawozdań z poufnych posiedzeń komisji. Na te słowa sen. Ernest zerwał się i pisał Conzensa ziośliwym kłamec. Wówczas sen. Conzens rzucił się na Ernesta i chciał go uderzyć. Z trudem udało się innym senatorom rozłączyć walczących i nie dopuścić do walki na pięści. Sen. Ernest został zmuszony przez Prezesa Izby do przeproszenia gen. Conzensa.

Król Jerzy V w Calais.

PARYŻ, 19. III. (Pat). Król angielski przybywa dziś po południu do Calais.

Porozumienie ekonomiczne państw naddunajskich.

PARYŻ, 19. III. (Pat). „Petit Parisien“ podaje, że Benesz badał z Seydoux zastępcę dyrektora dla spraw handlowych i politycznych sprawę ścisłego porozumienia ekonomicznego państw naddunajskich, którego urzeczywistnienie zniweczyłoby zamierzenia Raeszy dotyczące przyłączenia Austrii do Niemiec.

Sprawozdanie Sahma w Volkstagu.

GDANSK, 19.3. (Pat). Prezydent Senatu gdańskiego Sahm wrócił dziś do Gdańska i objął urządowania. Na dzisiejszym posiedzeniu komisji głównej Volkstagu p. Sahm zdał sprawozdanie z przebiegu obrad Rady Ligi Narodów, która jednakoż dotychczas nie zostało podane do wiadomości publicznej. Na posiedzeniu Volkstagu, które odbędzie się jutro po południu p. Sahm ma złożyć deklarację w sprawie powyższej.

Koncert chóru „Obilié“ w Warszawie.

WARSZAWA, 19.3. (Pat). W wypełnionej po brzegi sali Filharmonji odbył się dziś koncert mieszanego chóru jugosławińskiego „Obilié“.

Groźny stan zdrowia lorda Curzona.

LONDYN, 19.3. (Pat). Stan zdrowia lorda Curzona jest w dalszym ciągu beznadziejny. Powagi lekarskie angielskie wezwane do łóża chorego zwątpiły o możliwości uratowania go.

Evakuacja Sachalinu.

MOSKWA, 19.3. (Pat). Donoszą z Sachalinu: Evakuacja wyspy przez Japończyków ma przebieg normalny. Niektóre części wschodniego Sachalinu zostały już przejęte przez władze sowieckie.

Mrozy w Neapolu.

RYM, 19.3. (Pat). Z powodu panujących w ostatnich dniach mrozów w Neapolu zmarło trzech ludzi, którzy nocowali przed bramami kościołów.

KRONIKA

PIATEK
20 Dnia
Joachima
Jutro
Benedykta

Wsch. sl. o g. 5 m. 48

Zach. sl. g. 17 m. 51

WILENSKA

tu z których kredyt został wycozany.

Dłuższą dyskusję wywołał wniosek w sprawie rekonstrukcji byłego ratusza na pomieszczenie sali reprezentacyjnej i muzeum miejskiego. Radny dr. Dembowski zaproponował poprawkę, aby nie rozpoczynać żadnych robót dopóki nie zostaną przyznane na ten cel subsydia rządowe.

Dalej uchwalono wysygnąć 85 tys. złot. na regulację brzegu Wilji od mostu Zielonego do szpitala św. Jakóba oraz na przebudowę góry Boufalewej. Powyższe roboty zatrudnią przeszło stu bezrobotnych. Reszta punktów porządku dziennego przyjęto jednogłośnie bez dyskusji.

Akademia ku czci marszałka Piłsudskiego. Z okazji imienin Marszałka Piłsudskiego odbyła się dziś w auli Kołmiłowej U. S. B. uroczysta akademja urządzona staraniem Towarzystwa Wojskowego. W akademji wzięli udział dostojnicy kościoła z biskupem Matulewiczem na czele, profesorowie uniwersytetu na czele z rektorem Dziewulskim, wyżsi urzędnicy Delegatury Rządu wraz z Delegatem Rządu Władysławem Raczkiewiczem, kurator p. Gąsiorowski, delegat prokuratury generalnej p. Kopeć, komisarz rządu na m. Wilno p. Wimbor, przedstawiciele władz miejskich, organizacji społecznych, delegaci oddziałów wojskowych na czele z komendantem obozu warownego pułk. Paślowskim, oraz przedstawiciele miejscowego społeczeństwa.

Przemówienie wstępne wygłosił rektor Dziewulski, podnosząc zastrzeżenia Marszałka Piłsudskiego przy resyduacji uczelni wileńskiej oraz nadzwyczajną jego troskliwość o dobro Uniwersytetu i o młodzież akademicką. W zakończeniu rektor Dziewulski w imieniu senatu akademickiego i całej uczelni wyraził głęboki hołd wkrzesicielowi wszechniby Batorowej i orędownikowi polskiej nauki Marszałkowi Piłsudskiemu.

Z kolei powitał zebranych w imieniu towarzystwa Wiedzy Wojskowej komendant Obozu Warownego pułk. Paślowski, charakteryzując w dłuższym przemówieniu znaczenie i rolę Marszałka Piłsudskiego w dobie obecnej. Następnie pułk. sztabu generalnego Kowalski w treściwym przemówieniu zobraził twórczość wojskową Marszałka Piłsudskiego oraz wartość i znaczenie tej twórczości dla wiedzy wojskowej. Na zakończenie Delegat Rządu p. Władysław Raczkiewicz odczytał depeszę treści następującej: „Józef Piłsudski, pierwszy Marszałek Polski, Sulejówek. Przedstawiciele nauki, społeczeństwa, rządu i wojska, zebrali w dniu Twoich imienin na uroczystej akademji Towarzystwa Wiedzy Wojskowej w Wilnie w murach Uniwersytetu Stefana Batorowego wnosimy okrzyk—Czołgodny Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski niech żyje“. Tresę depeszy zebrani przyjęli oklaskami wnosząc okrzyki: „Niech żyje“. Akademję oświetliły występy solowa artystów wileńskich oraz produkcje orkiestry.

Akademia ku czci Marszałka Piłsudskiego Staraniem organizacji oświatowych, zawodowych i społecznych odbędzie się w niedzielę 22 b. m. w sali kina Helios, przy ul. Wileńskiej akademja ku uczczeniu

niu zasług Marszałka Piłsudskiego. Na program złoży się przemówienie, śpiew, deklamacje, muzyka. W części koncertowej udział biorą artyści sceny polskiej: pp. Zamorska, Pastówna, Fronkówna, Ludwig, Wyrwicz, Purzycki, oraz pp. Brzeziński i Leszczyński. Wstęp 50 gr. i 20 gr.

Przypominamy wilanom, że dalszy ciąg Loterii Fantowej w Zakopiance na Przychodnie—Poradnię dla gruźliczych odbędzie się 22 marca w niedzielę. Fanty do wygrania: rower, kosa, pierścionek złoty, przedmioty srebrne i dużo innych ładnych fantów. Cena biletu i złoty.

Garnitur z 6 krzeseł wygrała p. L. Żyła, dolarówkę — robotnik Frackiewicz.

Z kofa im. Sz. Kouarskiego P. M. Sz. W dniu 17 marca r. b. w lokalu Domu Ludowego im. ks. bł. Banańskiego odbyło się Walne Zebranie członków Kofa Polskiej Macierzy Szkolnej im. T. Kosciuszki.

Przewodniczył p. Jan Popowicz prezes dykcji, założyciel i prezes Kofa Polskiej Macierzy Szkolnej im. Sz. Kouarskiego.

Do zarządu Kofa powołano pp. Markleja (Juljana, Smiałowski), Łukaszczyca (Juljana, Januszkiewicz), Leona, Sienkiewicz Bernarda i Massalskiego; na zastępców pp. Stankiewiczowa, Rymaszewiczównę (Zofię, Sobiepana, do komisji rewizyjnej pp. Słomski Józef, Matuszewicz, Borowski, zastępcy pp. Sokolowski Władysław i Kossobudzki.

Polskie Towarzystwo Pediatryczne. Zorganizowany niedawno oddział wileński Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego odbędzie pierwsze posiedzenie naukowe w sobotę dnia 21 b. m. o godzinie 8-ej wieczorem w Sali Wileńskiego Towarzystwa Lekarskiego (Zamkowa 24). Na posiedzeniu wygłoszą odczyty prelegenci z Warszawy: prof. dr. M. Michałowicz — „Udział wody w przemianie materji u niemowląt“ i adiunkt kliniki Warszawskiej dr. R. Stankiewicz — „Znaczenie praktyczne naktucia zatoki strzałkowej u dzieci“.

Na posiedzenie powyższe Zarząd Oddziału zaprasza członków Towarzystwa Lekarskiego i lekarzy, interesujących się pediatrią.

Turystyka w Województwie Wileńskim. W celu skoordynowania działalności poszczególnych zarządów turystycznych, krajoznawczych i sportowych, nawiązania kontaktu między nimi a odnośnymi organami państwowymi, powołaniem do pomocy dotychczasowej ich działalności, oraz celem omowienia najbardziej skutecznych środków dla ożywienia turystyki ślężących, braków i trudności, które należałoby usunąć, tudzież wytknięcia najpilniejszych zadań w tym zakresie zwołuje p. Delegat Raczkiewicz na dzień 23-go b. m. konferencję. Porządek dzienny przewiduje następujące punkty: akcja czynnego ułatwienia turystyki, organizowanie wycieczek po kraju i akcje propagandy ruchu turystycznego.

Próbowała już pani nową namiastkę kawy ENRILO - ? Bez żadnych innych domieszek zastępuje ona w zupełności drogą kawę ziarnistą „Enrilo“ posiada smak i aromat kawy w tak wysokim stopniu, że zadawalnia nawet najbardziej wymagania. Ze względu na zdrowotność i wysokiej wartości odżywczej, była „Enrilo“ polecane przez wiele powag lekarskich. W obecnych warunkach drożyznianych przynosi „Enrilo“ z powodu niskiej ceny duże oszczędności w każdym gospodarstwie. Za znakomitą jakość ręczą wyjątki wytwórcy Henryka Francka Synowie fabryka surogatów kawy S. A. Skawina — Kraków.

ko na jednym miejscu, że jechano przez Koński Rynek. Na placu w głębokim śniegu „kopali się tumbie ludzie“. Przybyłego na plac skażenica salutowała generałowa wojskowa. Odezwano mu dekret. Konarski sam włożył na siebie pedana, mu śmiertelną kosa, nie pozwolił zawiązywać sobie oczu i stanął nie drgnąwszy u stupa. Dwunastu żołnierzy dało salwę o dziesięć kroków... Tym rzucił się ku leżącemu na ziemi trupowi. Unosono jak relikwie szmaty jego odzienia krwią zbrzyżane. Tak zginął Konarski oddając życie w ofierze idei wyzwolenia Ojczyzny. „Dwie mogiły—pisze pamiętnikarz—dwa grobowce dwóch wielkich ludzi leżą na przeciwnych stronach miasta, jak dwa bieguny dla ludzkich myśli, dla ludzkich serc“. My stali obu tych biegunów szukalibyśmy nadaremnie. Zwłoki, jak wiadomo Jędrzeja Sniadeckiego spoczęły ostatecznie na cmentarzu wileńskim w Herodnikach pod Bołtupiem niedaleko do Jędrzeja Sniadeckiego należącego, w powiecie Oszmiańskim. A zwłoki Konarskiego? Miejsce gdzie pojmano Konarskiego—ustalone. Pojmano go na popasie między Wilnem a Oszmianą, w dobie przed laty znanej karczmie Krzyżowce. Gdzie zaś mogą spocząć jego zwłoki—niech bóg głębiej od mojej ustali kompetencja. Cz. J.

TEATR POLSKI. (Lutnia). D 1 1 8 „KIKI“ Krotekwiła Picarda. Początek o g. 8-jej wiecz. W sobotę o godz. 7 m. 30 KONCERT chóru akademickiego Jugosławińskiego „Obilié“ W niedzielę 22 marca Początek o g. 12 m. 30 w poł. KONCERT-PORANEK z udziałem M. Trombini Kazuro (fortepian) i D. Borkiewicz Wyleżyńskiej (śpiew). o g. 4 po poł. przedstawienie dla młodzieży szkolnej po cenach zniżonych „Ogniem i Mieczem“ Obraz dramatyczny w 5 odsłonach z powieści Sienkiewicza. TEATR WIELKI. (w. Pohulanka). Dziś po cenach zniżonych „ZYDÓWKA“ opera Halevy Początek o g. 8 w. Jutro sobotę występ LUCYNY MESSAL. PREMIERA „Ostatni walc“ operetka Oskara Straussa W niedzielę o g. 4 pp. dla Jugosłow „TOSCA“ opera Pucciniego. Ceny zniżone.

— Polskie T-wa Krzewienia Wiedzy Handlowej i Ekonomicznej w Wilnie. Przypominamy naszym bankowcom, kupcom, przemysłowcom i wszystkim którzy się interesują sprawami ekonomicznymi, iż dzisiaj o godzinie 8 wiecz. w T-wie Techników ul. Wileńska 22 odbędzie się odczyt p. L. Kuczewskiego na temat „Gospodarcze i finansowe odrodzenie Polski”.

Po odczycie dyskusja. Ze względu na aktualną kwestję jakie będą poruszone na odczycie przypuszczamy, należy, iż szerokie warstwy polskich wytwórców i spożywców zainteresują się obecnym stanem ekonomicznym Polski.

— Wileński Komitet Akademicki. Delegacja wileńska na zjazd ogólny Polskiej Młodzieży Akademickiej zgodnie z uchwałą Zjazdu w sprawie wyboru Komitetów Akademickich na okres do najbliższego zja-

zdu zwyczajnego, na zebraniu odbytem w dn. 17 b. m. dokonała wyboru Wileńskiego Komitetu Akademickiego w składzie następującym: kol. Wacław Mohl prezes, członkowie: Samowicz Walerjan, Karnicki Wacław, Buyko Tadeusz, Szulo Paweł.

KRONIKA TOWARZYSKA.

— Koncert. Dnia 21 marca r. b. o godz. wieczorem w lokalu związku Polaków z kresów zakordonowanych, przy ul. Zawalnej Nr. 1, odbędzie się koncert, zorganizowany przez tenże związek z łaskawym udziałem artystów: pp. Święcickiej, Pastówny, Kleckiej i Leszczyńskiej. Będą wykonane przez p. Święcicką utwory muzyczne p. Marji hr. Platerowej.

Po koncercie Czarna Kawa. Dochód przeznaczony na zapo-

mogę dla chorych, niedołączonych kresowców. Bilety do nabycia w sekretariacie związku Zawalna 1 od 11—1 i w dzień koncertu przy wejściu.

TEATR I MUZYKA

— Teatr Polski. Dziś i jutro „Kiki”. — „Ogniem i Mieczem” dla młodzieży szkolnej. Doskonała przeróbka z powieści Sienkiewicza „Ogniem i Mieczem” grana będzie po raz pierwszy dla młodzieży szkolnej w niedzielę o g. 4 pp. Ceny najniższe.

— Koncert chóru jugosłowiańskiego „Obilic”. Chór jugosłowiański „Obilic” da w Teatrze Polskim jeden tylko koncert w sobotę o g. 7 m. 30 wiecz. Chór składa się ze 120 osób, a prowadzony jest przez dyrektora opery belgradzkiej. Jako solista występuje pierwszy tenor opery belgradzkiej. Zainteresowanie wielkie. Ceny miejsc zwyczajne.

— Ostatnie występy Lucyna Mossal. Znana kompozytorka Lucyna Mossal w sobotę dn. 21 bm. wystąpi w Teatrze Wielkim w operze Straussa, nigdy dotąd w Wilnie nie granej, a mianowicie: „Ostatni walc”.

— Opera „Żydówka” dla inteligencji pracującej. Dziś po paromiesięcznej przerwie, ukazuje się raz jeden tylko „Żydówka” — Huley z p. Zamorską w roli tytułowej. Ceny miejsc zwyczajne.

— „Tosca” dla Jugołowian. W niedzielę o g. 4 pp. staraniem komitetu przyjęcia Jugosłowian dana będzie „Tosca” z p. Zamorską. Ceny zwyczajne.

— Koncert-parasol. Na niedzielnym koncercie (dn. 22 bm.) w sali Teatru Polskiego („Lutnia”) usłyszymy szereg ciekawych dzieł muzycznych w wykonaniu utalentowanych artystek: p. Margerity Trombini Kazuro (fortepian) i p. Zofii Bortkiewicz-Wyleżyńskiej (śpiew). Wykonane na nim będą utwory Schuberta, Chopina, Wolfa, Debussy, Kóżyckiego, Szymanowskiego, Opłenskiego, w tym liczne utwory grane będą po raz pierwszy w Wilnie. Początek koncertu o g. 12 m. 30 w poł. Bilety do nabycia w kasie Teatru Polskiego (sala „Lutnia”) od g. 11—11 od 3—9 w.

WYPADKI I KRADZIEŻE

— Na ty zgon W Dowgiałskich pow. Święciańskiego nagło zmarł proboszcz parafji 8 ranojskiej ks. Józef Sudon. — Dn. 18 bm. w domu Nr 7 przy zaut.

Nowowieckim nazie zmarł Władysław Czarnichowski (Mickiewicza 19).

— Samobójstwa. Dn. 18 bm. w celu pozabawienia się życia otrucią się octową esencją 27 letnia Helena Ostapowicz (Lelewela 2). Desperata odwieziono do szpitala św. Jakóba.

— Dn. 19 bm. będąc w stanie nietrzeźwym nożem podał sobie gardło 22 letni A. Harjonow (Pokój 2). Desperata odwieziono w stanie ciężkim do szpitala żydowskiego. Przyczyna samobójstwa sprzeczka rodzinna.

WARSZAWSKA GIEŁDA.

Table with exchange rates for various currencies: Gotówka, Dolar, Czeki, Funt, Belgia, Holandia.

Redaktor Stanisław Mackiewicz.

SPÓŁDZIELNIA ROLNA

Kresowego Związku Ziemiaków Zawalna Nr 1, telef. 1-47. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI: Zakup i sprzedaż produk. rolnych. Sklepy detaliczne: Uniwersytecka 1, Mickiewicza 20, Kalwaryjska 1, Portowa 22.

WŁASNE PIEKARNIE sprzedają detalicznie w sklepach.

Skład paszy Sprzedają detalicznie: owsa, otrąb, siano, słomy.

Dostawy rządowe Pośrednictwo między producentami rolnymi a instytucjami państwowymi w dostawie produktów rolnych.

Składy przy bocznicy kolejowej: Róg ul. Targowej i Szkapiernej Telefon 4-62.

Własny labor. przewozowy.

Najtańsze źródło zakupu!!!

Table listing agricultural products and their prices: OWSA, OTRĄB, SIANA, SŁOMY, KONICZYNY, WĘGLA, MAKI pszennej, SOLI, CUKRU, SŁONINY, SZMALCU, KASZ.

w Spółdzielni Rolnej Kresowego Związku Ziemiaków ZAWALNA TEL 1-47

Rada Giełdowa

Wileńskiej Giełdy pieniężnej podaje do wiadomości pp. członków Giełdy, że w dniu 2 Kwietnia o godz. 7 wieczór w lokalu własnym (ul. Wileńska 66) odbędzie się ogólne Zgromadzenie giełdowe. Porządek dzienny:

- 1. Sprawozdanie z działalności Giełdy za r. 1924; 2. Sprawozdanie kasowe za 1924 r.; 3. Sprawozdanie Komisji rewizyjnej; 4. Zatwierdzenie budżetu na 1925 r.; 5. Wybory: a) czterech członków Rady na miejsce ustępujących z łogowania, b) czterech członków komisji rozjemczej i d) komisji rewizyjnej; 6. Wolne wnioski.

Advertisement for 'KOWALSKINA' medicine, featuring a logo and text: 'Prozki dla dorosłych „KOWALSKINA” usuwają BÓL GŁOWY. Wyrob. Lab. Chem. farm. Ap. Kowalski.'

Advertisement for JECOROL A. Bukowskiego, a laboratory for chemical analysis in Warszawa, with contact information and a warning to be careful of counterfeit products.

Advertisement for G. PIOTROWSKI, a building materials store in Warszawa, offering factory prices and a large display of samples.

Advertisement for 'OKAZYJNIE DO SPRZEDAŻI' (Special Offers for Sale), listing various items like furniture, books, and art for sale at low prices.

OGŁOSZENIE. Podaje się do wiadomości że w dniu 21-go b. m. w więzieniu na Łukiszkach w Wilnie o godz. 11-tej rano, odbędzie się sprzedaż należącej p. konf. K. Bartoszewicza Naczelnik więzienia.

Angielskiego szybko wyuczam poprawnym akcentem. Tłumaczę liście. Mickiewicza 5 m. 10 (przejeżdża obok Segala) od 5-7

Gotówkę posiadanie może nam zrobić? Odpowiedz da Dom H./Komisowy ZACHĘTA Portowa 6-D.

Majątki Sprzedaję - kupno - dzierżawa D O M Y Sprzedaję - kupno Kapitały - Gotówka Lokata - Pożyczki Wszelkie nieruchomości WIEŻKANIA „ZACHĘTA” Portowa 6-D

Buchalter rolny kresowiak, żonaty, obeznany we wszelkich galeziach gospodarczych, ukonczony: szkoła realna kursa mleczarsko-hodowlanej i praktyka rolna. Adm. „Słowa” pod „Wuk”.

Przewodnik handlowy i informacyjny po Wilnie.

Wymienione firmy polecamy naszym czytelnikom.

Large directory of businesses in Wilno, categorized by profession: Fotografje, Kino w kieszeni!, Meble i obicia, Przybory podróżno., Restauracje, Zakłady mechaniczne, Zakłady krawieckie, Obuwie, zakt. szewskie, W. Litwinowicz, J. Lipiński, W. Litwinowicz, TANIŃCÓ „POLBUT” ELEGAN C, Wiązienne wyroby OBUWIA, Konfekcja, bławat, sukna, J. Kobryński, Konfekcja dziecięca, bławat i sukna, J. Frenkel i S-ka.